

Konferencija ASU: mokslo žvilgsnis į Lietuvos ir Europos dirvožemį

Aleksandro Stulginskio universitete (ASU) spalio 2 – 5 dienomis vyko tarptautinė mokslinė konferencija „Agroekosistemų tvarumas: ryšys tarp anglies kaupimo dirvožemyje, apsirūpinimo maisto ištekliais ir klimato kaitos“. Renginio organizatoriai – ASU Agronomijos fakultetas (ASU AF) ir Lietuvos dirvožemininkų draugija prie Lietuvos mokslų akademijos (LDD), rėmėjas – Žemės ūkio ministerija, neabejojanti mokslininkų gvildenamos problemos aktualumu ES bendrosios žemės ūkio politikos kontekste.

ASU Agronomijos fakulteto mokslininkų iniciatyva organizuojama konferencija jau antroji (pirmoji vyko 2016 m.), ir tikimasi, taps tradicine, kurios metu tarptautiniu lygmeniu aptariamose dirvožemio degradacijos mažinimo priemonės, bioįvairovės didinimo bei klimato kaitos keliamų iššūkių švelninimo galimybės.

Apie naujausius mokslo rezultatus mažinant dirvožemio degradaciją ir agrosektoriui keliamus uždavinius, siekiant išlaikyti tvarią aplinką, konferencijos metu kalbėjo svečias iš Vokietijos, Kylio Christiano Albrechto universiteto profesorius dr. Rainer Horn, pastebėjęs, kad mokslininkai šiandien jau gali suteikti ūkininkams pakankamai žinių, leidžiančių stabilizuoti nepageidaujamus gamtos procesus.

Štutgarto universiteto (Vokietija) profesorius dr. Ewald Sieverding renginio metu pristatė naujausius mokslo tyrimus apie žemės dirbimo poveikį mikorizei (augalų ir grybų sąveikai), ASU docentė dr.

Jūratė Aleinikovienė dalijosi įžvalgomis apie ekologinius aspektus dirvožemiui, Vytauto Didžiojo universiteto atstovai – prof. dr. Saulius Mickevičius, prof. dr. Audrius Dėdelė, prof. dr. Algimantas Paulauskas – pateikė jų apibendrintus duomenis apie klimato kaitos poveikį gyviesiems organizmams, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (LAMMC) Žemdirbystės instituto mokslininkas dr. Virginijus Feiza kalbėjo apie ilgalaikio žemės dirbimo poveikį įvairiems dirvožemio kokybės parametrams.

Taip pat buvo pristatyta 12 žodinių mokslinių ir 35 standiniai pranešimai.

Pranešimo apie sumažinto intensyvumo žemės dirbimo sistemų, šiaudų ir tarpinių pasėlių ilgalaikį poveikį dirvožemio tvarumui bendraautorius, ASU AF Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto vadovo prof. dr. Vaclovo Bogužo teigimu, šiandien mokslininkams nekyla abejonių, kad ir siekiant augančią pasaulio gyventojų populiaciją aprūpinti maistu ir kovojant su klimato kaita, būtina dirvožemyje didinti anglies išteklius. Tačiau tam reikia žinių, pastangų bei išteklių.

„Mokome žemdirbius neišleisti anglies dvideginio į atmosferą ir neskatinti klimato kaitos procesų. Priešingai – anglį tikslinga kaupti dirvožemyje, nes tai gerina jo fizikines, biologines bei chemines savybės. Be to, gaunami ir žymiai didesni derliai. Augalai kuria organinę medžiagą naudodami saulės energiją ir imdami iš atmosferos anglies dvideginį, skatinantį klimato kaitą. Ūkiuose nesiimant priemonių, anglies dvideginis vėl grįžta į atmosferą. Todėl tvarios žemdirbystės tikslas – organinę anglį kaupti dirvožemyje, auginant tarpinius pasėlius bei atitinkamus kultūrinius augalus ir taikant sėjomainas, paliekant kiek galima daugiau augalinių liekanų, mažinant žemės dirbimo intensyvumą“, – neabejoja V. Bogužas, pastebintis, kad ASU Bandymų stotyje sėkmingai atliekami šios krypties eksperimentai, turint tikslą jų rezultatus diegti praktikoje.

Konferencija „Agroekosistemų tvarumas: ryšys tarp anglies kaupimo dirvožemyje, apsirūpinimo maisto ištekliais ir klimato kaitos“ taip pat neapsiribojo vien mokslininkų pasidalijimu teorinėmis žiniomis – dvi paskutiniašias renginio dienas vyko Lietuvos dirvožemininkų draugijos prie Lietuvos Mokslų akademijos (LDD) organizuota ekspedicija, kurios metu analizuoti Šiaurės Lietuvos žemumų dirvožemio dangos ypatumai.

LDD pirmininko pavaduotojo, ASU AF Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto doc. dr. Rimanto Vaisvalavičiaus teigimu, Lietuvos dirvožemių danga yra labai marga, todėl svarbu ne tik

žinoti dirvožemio savybes, bet ir mokėti jas nustatyti, įvertinti bei prognozuoti. Nors Šiaurės Lietuvos žemumose vyraujantys sunkios granulometrinės sudėties dirvožemiai yra vieni derlingiausių Lietuvoje, juos naudojant taip pat susiduriama su dirvožemio savybes gerinančių priemonių taikymo, derlingumo palaikymo ir organinės anglies kiekio jame išsaugojimo problema. LAMMC Joniškėlio bandymų stotyje ir ūkininko ūkyje Akmenės rajone vykusios diskusijos metu ypatingas dėmesys skirtas dirvožemių derlingumo ir agroekosistemų vystymo galimybėms įvertinti, atsižvelgiant į jų prigimtinių geokologinių potencialą.

ASU vykusioje tarptautinėje konferencijoje dalyvavo mokslininkai iš Lietuvos, Estijos, Latvijos, Čekijos, Lenkijos, Vokietijos mokslo įstaigų, taip pat praktikai – ūkininkai bei Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos specialistai.

Konferencijos remėjas:

THE MINISTRY OF AGRICULTURE
OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA